

Nr 54

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om vissa gemensamhetsanläggningar m. m. jämte motioner i ämnet.

I en den 30 september 1966 dagtecknad proposition, nr 128, har Kungl. Maj:ten under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) lag om vissa gemensamhetsanläggningar;
- 2) lag om förmånsrätt för fordringar enligt lagen om vissa gemensamhetsanläggningar;
- 3) lag angående ändrad lydelse av 56 § lagen den 31 mars 1955 (nr 183) om bankrörelse;
- 4) lag angående ändrad lydelse av 28 § lagen den 3 juni 1955 (nr 416) om sparbanker;
- 5) lag angående ändrad lydelse av 37 § lagen den 25 maj 1956 (nr 216) om jordbrukskasserörelsen;
- 6) förordning angående ändring i förordningen den 29 november 1963 (nr 573) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar;
- 7) förordning angående ändring i förordningen den 29 november 1963 (nr 575) om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar.

Propositionen har såvitt den avser lag om vissa gemensamhetsanläggningar och lag om förmånsrätt för fordringar enligt samma lag hänvisats till lagutskott och i övrigt till bankoutskottet. I den del som propositionen hänvisats till lagutskott har den behandlats av tredje lagutskottet i dess utlåtande nr 57.

Såvitt propositionen behandlas i förevarande utlåtande avser den *dels* sådana följdändringar i lagstiftningen om banker och vissa andra kreditinrättningar som föranleds av de avsedda nya bestämmelserna om förmånsrätt för fordringar enligt lagen om vissa gemensamhetsanläggningar, *dels* sådana ändringar i reglerna för lån från sparbanker och jordbrukets kreditkassor som föranleds av den nya lagstiftningen om företagsinteckning.

De i propositionen framlagda och i detta utlåtande behandlade *författningsförslagen* är av följande lydelse.

3) Förslag

till

Lag**angående ändrad lydelse av 56 § lagen den 31 mars 1955 (nr 183)****om bankrörelse**

Härigenom förordnas, att 56 § lagen den 31 mars 1955 om bankrörelse¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

56 §.

Bankaktiebolag må — — — — — må dock

1. stat, kommun — — — — — särskild säkerhet;

1 a. samfällighet som avses i lagen den 1966 (nr

) om vissa gemensamhetsanläggningar kunna erhålla kredit till belopp, för vilket förmånsrätt åtnjutes på grund av lagen den

1966 (nr) om förmånsrätt för fordringar enligt nyssnämnda lag, om förmånsrätten får göras gällande på bankbolagets föranstaltande;

2. kortvarig kredit — — — — — anses föreligga;

3. av vederhäftig — — — — — erhållits; samt

4. annan kredit — — — — — femtontusen kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1967.

4) Förslag

till

Lag**angående ändrad lydelse av 28 § lagen den 3 juni 1955 (nr 416)****om sparbanker**

Härigenom förordnas, att 28 § lagen den 3 juni 1955 om sparbanker² skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

28 §.

Sparbanks utlåningsrörelse — — — sparbankens verksamhetsområde.

Lån må — — — — — i checkräkning.

Lån utan särskild säkerhet må beviljas till belopp i varje särskilt fall Lån utan särskild säkerhet må beviljas till belopp i varje särskilt fall

¹ Senaste lydelse av 56 § se 1962:615.² Senaste lydelse av 28 § se 1965:220.

(Nuvarande lydelse)

av högst femtusen kronor eller det högre belopp, dock högst femtontusen kronor, som må vara bestämt i reglementet. Lån som här avses må beviljas till ett sammanlagt belopp motsvarande högst en femtedel av sparbankens fonder. Utan hinder av vad nu sagts må lån utan särskild säkerhet beviljas annan sparbank eller kommun eller därmed jämförlig samfällighet.

I övrigt äger sparbank utlämna lån allenast mot fullgod säkerhet av pant eller borgen. Mot in-teckning i fartyg eller förlagsin-teckning eller in-teckning i jordbruksinventarier må lån ej utlämnas, sparbank dock obetaget att mottaga sådan säkerhet tillika med annan i och för sig fullgod säkerhet, som nyss nämnts. Lån mot pant av aktier eller förlagsbevis må utlämnas högst till sammanlagt belopp motsvarande hälften av sparbankens fonder, dock att sparbank icke må som pant mottaga aktie i bolag, vars verksamhet huvudsakligen består i att förvalta eller driva handel med aktier eller som idkar emissionsrörelse, eller förlagsbevis, som sådant bolag eller sparbanken själv utställt. Ej heller må sparbank som pant godtaga bevis om tillskott till garantifond eller grundfond i sparbanken.

Vad i — — — — — är ansvarig.

(Föreslagen lydelse)

av högst femtusen kronor eller det högre belopp, dock högst femtontusen kronor, som må vara bestämt i reglementet. Lån som här avses må beviljas till ett sammanlagt belopp motsvarande högst en femtedel av sparbankens fonder. Utan hinder av vad nu sagts må lån utan särskild säkerhet beviljas dels annan sparbank eller kommun eller därmed jämförlig samfällighet, dels samfällighet som avses i lagen den

1966 (nr) om vissa gemensamhetsanläggningar, om lånet ej överstiger belopp för vilket förmånsrätt åtnjutes på grund av lagen den

1966 (nr) om förmånsrätt för fordringar enligt nämnda lag och förmånsrätten får göras gällande på sparbankens föranstaltande.

I övrigt äger sparbank utlämna lån allenast mot fullgod säkerhet av pant eller borgen. Mot in-teckning i fartyg må lån ej utlämnas, sparbank dock obetaget att mottaga sådan säkerhet tillika med annan i och för sig fullgod säkerhet, som nyss nämnts. Lån mot pant av aktier eller förlagsbevis må utlämnas högst till sammanlagt belopp motsvarande hälften av sparbankens fonder, dock att sparbank icke må som pant mottaga aktie i bolag, vars verksamhet huvudsakligen består i att förvalta eller driva handel med aktier eller som idkar emissionsrörelse, eller förlagsbevis, som sådant bolag eller sparbanken själv utställt. Ej heller må sparbank som pant godtaga bevis om tillskott till garantifond eller grundfond i sparbanken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1967.

5) Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse av 37 § lagen den 25 maj 1956 (nr 216)

om jordbrukskasserörelsen

Härigenom förordnas, att 37 § lagen den 25 maj 1956 om jordbrukskasserörelsen skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

37 §.

Kreditkassa må icke bevilja kredit, utan att säkerhet som av kassan prövas betryggande ställes antingen i fast eller lös egendom eller ock i fordringsrätt jämväl mot annan än den, åt vilken krediten beviljas. *Mot inteckning i jordbruksinventarier må kredit ej beviljas, kassan dock obetaget att mottaga sådan säkerhet tillika med annan i och för sig fullgod säkerhet. Jordbrukskassa må bevilja kredit mot förlagsintekning allenast om annan i och för sig fullgod säkerhet ställes eller centralkassan för varje särskilt fall lämnat medgivande.*

Kreditkassa må icke bevilja kredit, utan att säkerhet som av kassan prövas betryggande ställes antingen i fast eller lös egendom eller ock i fordringsrätt jämväl mot annan än den, åt vilken krediten beviljas.

Lån mot — — — — — jordbrukets kreditkassa.

Utän hinder av vad i första stycket stadgas må kommun eller annan därmed jämförlig samfällighet ävensom allmän kassa eller inrättning, vars reglemente blivit fastställt av Konungen, så ock bankaktiebolag eller sparbank kunna erhålla kredit utan särskild säkerhet. Vad i första stycket stadgas skall ej heller avse lån, för vars fulla gäldande staten eller kommun eller därmed jämförlig samfällighet är ansvarig.

Utän hinder av vad i första stycket stadgas må kommun eller annan därmed jämförlig samfällighet ävensom allmän kassa eller inrättning, vars reglemente blivit fastställt av Konungen, så ock bankaktiebolag eller sparbank kunna erhålla kredit utan särskild säkerhet. *Även samfällighet som avses i lagen den*

1966 (nr) om vissa gemensamhetsanläggningar må utan särskild säkerhet kunna erhålla kredit till belopp, för vilket förmånsrätt åtnjutes på grund av lagen den

1966 (nr) om förmånsrätt för fordringar enligt nämnda lag, om förmånsrätten får göras gällande på kreditkassans föranstaltande. Vad i första stycket stadgas skall

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

ej heller avse lån, för vars fulla gäldande staten eller kommun eller därmed jämförlig samfällighet är ansvarig.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1967.

6) Förslag

till

Förordning

angående ändring i förordningen den 29 november 1963 (nr 573)

om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och

om stadshypoteksföreningar

Härigenom förordnas, dels att 12, 14, 21, 23, 28 och 30 §§ förordningen den 29 november 1963 om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, dels att i förordningen skall införas en ny paragraf, betecknad 30 a §, av nedan angiven lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

12 §.

Kassan må — — — — — (sammansatta lån).

Förfallotiden för — — — — — kassans förbindelser.

Utöver dessa lån må kassan utlämna lån till föreningarna motsvarande sådana lån för kostnader under byggnadstiden (byggnadskreditiv) som avses i 28 § tredje stycket.

Utöver dessa lån må kassan utlämna lån till föreningarna motsvarande dels sådana lån för kostnader under byggnadstiden (byggnadskreditiv) som avses i 28 § tredje stycket, dels lån enligt 30 a §.

Lånesumman skall — — — — — med lånesumman.

14 §.

Inflyta medel till kassan, som denna icke genast kan använda till infriande av sina förbindelser eller till utlåning åt föreningarna, äger kassan göra sådana medel räntebärande genom insättning hos svenskt bankaktiebolag eller hos svensk sparbank eller på postgiro eller genom placering i svenska statsobligationer eller andra svenska statspapper, i Sveriges allmänna hypoteksbanks,

Inflyta medel till kassan, som denna icke genast kan använda till infriande av sina förbindelser eller till utlåning åt föreningarna, äger kassan göra sådana medel räntebärande genom insättning hos svenskt bankaktiebolag eller hos svensk sparbank eller på postgiro eller genom placering i svenska statsobligationer eller andra svenska statspapper, i Sveriges allmänna hypoteksbanks,

(Nuvarande lydelse)

Svenska bostadskreditkassans eller kassans egna obligationer eller genom utlåning mot fullgod säkerhet av sådana obligationer eller av in-teckning i fast egendom i stad eller tomträtt till i stad belägen fastig-het.

(Föreslagen lydelse)

Svenska bostadskreditkassans eller kassans egna obligationer eller ge-nom utlåning mot fullgod säkerhet av sådana obligationer eller av in-teckning i fast egendom i stad eller tomträtt till i stad belägen fastig-het *eller mot sådan förmånsrätt som åtnjutes på grund av lagen den 1966 (nr) om förmånsrätt för fordringar enligt lagen om vissa ge-mensamhetsanläggningar och som får göras gällande på kassans föran-staltande.*

21 §.

Stadshypoteksförening har till ändamål att, i enlighet med bestämmel-serna i denna förordning och i reg-lemente som utfärdas av Kungl. Maj:t, tillhandahålla lån mot säker-het av in-teckning i fast egendom el-ler tomträtt.

Stadshypoteksförening har till ändamål att, i enlighet med bestämmel-serna i denna förordning och i reg-lemente som utfärdas av Kungl. Maj:t, tillhandahålla lån mot säker-het av in-teckning i fast egendom el-ler tomträtt *eller lån för vilket för-månsrätt åtnjutes på grund av lagen om förmånsrätt för fordringar en-ligt lagen om vissa gemensamhets-anläggningar.*

23 §.

Medlem i förening är fastighets-ägare *eller* tomträttshavare, som hos föreningen häftar för lån för vilket föreningen erhållit medel från kassan.

Medlem i förening är fastighets-ägare, tomträttshavare *eller i 30 a § angiven samfällighet*, som hos för-eningen häftar för lån för vilket för-eningen erhållit medel från kassan.

28 §.

Förening må, bortsett från place-ringen av den i 32 § angivna säker-hetsfonden, meddela lån endast mot säkerhet av in-teckning i fast egen-dom eller tomträtt. Härvid skall iakt-tagas, att den fasta egendomen eller den med tomträtt upplåtna fastig-heten är belägen inom föreningens verksamhetsområde, att därå finnes uppförd byggnad, som är nöjaktigt brandförsäkrad och som huvudsak-ligen är avsedd för bostadsändamål eller till affärslokaler, samt att, då fråga är om lån mot säkerhet av in-teckning i tomträtt, kassans styrel-

Förening må, bortsett från place-ringen av den i 32 § angivna säker-hetsfonden *samt långivning enligt 30 a §*, meddela lån endast mot sä-kerhet av in-teckning i fast egendom eller tomträtt. Härvid skall iaktta-gas, att den fasta egendomen eller den med tomträtt upplåtna fastig-heten är belägen inom föreningens verksamhetsområde, att därå fin-nes uppförd byggnad, som är nöj-aktigt brandförsäkrad och som hu-vudsakligen är avsedd för bostads-ändamål eller till affärslokaler, samt att, då fråga är om lån mot säker-

(Nuvarande lydelse)

se godkänt det gällande tomträttsavtalet. Som byggnad, huvudsakligen avsedd för bostadsändamål, anses jämväl för flera sådana byggnader gemensam anläggning för värme, varmvatten, tvätt eller annat liknande ändamål.

I fråga — — — — — på brandförsäkring.
 För att — — — — — för lånet.
 Säkerhet, som — — — — — kreditivets belopp.

30 §.

Inteckning i — — — — — på brandförsäkring.
 Vad sålunda — — — — — lånets belopp.
 För annat — — — — — av uppskattningsvärdet.
 Inteckning, som — — — — — i anspråk.
 Har i — — — — — denna uppföres.

Får beträffande den fasta egendomen eller tomträtten åtnjutas förmånsrätt på grund av lagen om förmånsrätt för fordringar enligt lagen om vissa gemensamhetsanläggningar, skall vid beviljandet av lån mot inteckningssäkerhet anses som om lånesökanden till belopp, för vilket sådan förmånsrätt får åtnjutas, erhållit lån mot säkerhet av inteckning med bästa förmånsrätt.

30 a §.

Åt samfällighet, som avses i lagen om vissa gemensamhetsanläggningar, får förening meddela lån till belopp för vilket förmånsrätt får åtnjutas på grund av lagen om förmånsrätt för fordringar enligt lagen om vissa gemensamhetsanläggningar, om förmånsrätten får göras gällande på föreningens föranstaltande. För sådant lån gälla följande särskilda bestämmelser.

Alla eller flertalet av de fastigheter som utgöra samfälligheten skola vara belägna inom föreningens verksamhetsområde och i övrigt uppfylla bestämmelserna i 28 § om bebyggelse. Består gemensamhetsanläggning helt eller delvis av byggnad, skall denna vara nöjaktigt brandförsäkrad. I fråga om lån för anlägg-

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

ning, till vilken är ansluten fastighet som äges av kommun, får förening, i den omfattning och på de villkor Kungl. Maj:t bestämmer, efterge kravet på brandförsäkring.

Åt samfällighet får ej lämnas lån till högre belopp än det vartill med hänsyn till 30 § första, andra, tredje och femte styckena lån mot inteckningssäkerhet sammanlagt kunnat lämnas för de fastigheter som utgöra samfälligheten.

Lån får meddelas även i form av byggnadskreditiv. Föreskrifterna i första, andra och tredje styckena äga därvid motsvarande tillämpning.

Bestämmelserna i denna paragraf om fastighet äga motsvarande tillämpning på tomträtt, som är inskriven, under förutsättning att kassans styrelse godkänt det gällande tomt-rättsavtalet. De äga vidare tillämpning på sådan rätt till ofri tomt i stad som utgör fast egendom.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1967.

7) Förslag

till

Förordning

angående ändring i förordningen den 29 november 1963 (nr 575) om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar

Härigenom förordnas, dels att 12, 14, 21, 23, 28 och 30 §§ förordningen den 29 november 1963 om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges, dels att i förordningen skall införas en ny paragraf, betecknad 30 a §, av nedan angiven lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

12 §.

Kassan må — — — — — fyrtio år.

Utöver dessa lån må kassan utlämna lån till föreningarna motsvarande sådana lån för kostnader un-

Utöver dessa lån må kassan utlämna lån till föreningarna motsvarande dels sådana lån för kostna-

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

der byggnadstiden (byggnadskreditiv) som avses i 28 § tredje stycket.

der under byggnadstiden (byggnadskreditiv) som avses i 28 § tredje stycket, *dels lån enligt 30 a §.*

Lånesumman skall — — — — — med lånesumman.

14 §.

Inflyta medel till kassan, som denna icke genast kan använda till infriande av sina förbindelser eller till utlåning åt föreningarna, äger kassan göra sådana medel räntebärande genom insättning hos svenskt bankaktiebolag eller hos svensk sparbank eller på postgiro eller genom placering i svenska statsobligationer eller andra svenska statspapper, i Sveriges allmänna hypoteksbanks eller Konungariket Sveriges stadshypotekskassas obligationer eller genom utlåning mot fullgod säkerhet av sådana obligationer eller av inteckning i fast egendom i stad eller tomträtt till i stad belägen fastighet.

Inflyta medel till kassan, som denna icke genast kan använda till infriande av sina förbindelser eller till utlåning åt föreningarna, äger kassan göra sådana medel räntebärande genom insättning hos svenskt bankaktiebolag eller hos svensk sparbank eller på postgiro eller genom placering i svenska statsobligationer eller andra svenska statspapper, i Sveriges allmänna hypoteksbanks eller Konungariket Sveriges stadshypotekskassas obligationer eller genom utlåning mot fullgod säkerhet av sådana obligationer eller av inteckning i fast egendom i stad eller tomträtt till i stad belägen fastighet *eller mot sådan förmånsrätt som åtnjutes på grund av lagen den 1966 (nr) om förmånsrätt för fordringar enligt lagen om vissa gemensamhetsanläggningar och som får göras gällande på kassans föranstaltande.*

21 §.

Bostadskreditförening har till ändamål att, i enlighet med bestämmelserna i denna förordning och i reglemente som utfärdas av Kungl. Maj:t, tillhandahålla lån mot säkerhet av inteckning i fast egendom eller tomträtt.

Bostadskreditförening har till ändamål att, i enlighet med bestämmelserna i denna förordning och i reglemente som utfärdas av Kungl. Maj:t, tillhandahålla lån mot säkerhet av inteckning i fast egendom eller tomträtt *eller lån för vilket förmånsrätt åtnjutes på grund av lagen om förmånsrätt för fordringar enligt lagen om vissa gemensamhetsanläggningar.*

23 §.

Medlem i förening är fastighetsägare *eller* tomträttshavare, som hos föreningen häftar för lån för vilket

Medlem i förening är fastighetsägare, tomträttshavare *eller i 30 a § angiven samfällighet*, som hos för-

(Nuvarande lydelse)

föreningen erhållit medel från kassan.

(Föreslagen lydelse)

eningen häftar för lån för vilket föreningen erhållit medel från kassan.

28 §.

Förening må, bortsett från placeringen av den i 32 § angivna säkerhetsfonden, meddela lån endast mot säkerhet av inteckning i fast egendom eller tomträtt. Härvid skall iakttagas, att den fasta egendomen eller den med tomträtt upplåtna fastigheten är belägen inom föreningens verksamhetsområde, att därå finnes uppförd byggnad, som är nöjaktigt brandförsäkrad och som huvudsakligen är avsedd för bostadsändamål eller till affärslokaler, samt att, då fråga är om lån mot säkerhet av inteckning i tomträtt, kassans styrelse godkänt det gällande tomträttsavtalet. Som byggnad, huvudsakligen avsedd för bostadsändamål, anses jämväl för flera sådana byggnader gemensam anläggning för värme, varmvatten, tvätt eller annat liknande ändamål.

Förening må, bortsett från placeringen av den i 32 § angivna säkerhetsfonden *samt långivning enligt 30 a §*, meddela lån endast mot säkerhet av inteckning i fast egendom eller tomträtt. Härvid skall iakttagas, att den fasta egendomen eller den med tomträtt upplåtna fastigheten är belägen inom föreningens verksamhetsområde, att därå finnes uppförd byggnad, som är nöjaktigt brandförsäkrad och som huvudsakligen är avsedd för bostadsändamål eller till affärslokaler, samt att, då fråga är om lån mot säkerhet av inteckning i tomträtt, kassans styrelse godkänt det gällande tomträttsavtalet. Som byggnad, huvudsakligen avsedd för bostadsändamål, anses jämväl för flera sådana byggnader gemensam anläggning för värme, varmvatten, tvätt eller annat liknande ändamål.

I fråga — — — — — på brandförsäkring.
För att — — — — — för lånet.
Säkerhet, som — — — — — kreditivets belopp.

30 §.

Inteckning i — — — — — på brandförsäkring.
Lån må — — — — — styrelse meddelar.
Inteckning, som — — — — — i anspråk.
Har i — — — — — denna uppföres.

Får beträffande den fasta egendomen eller tomträtten åtnjutas förmånsrätt på grund av lagen om förmånsrätt för fordringar enligt lagen om vissa gemensamhetsanläggningar, skall vid beviljandet av lån mot inteckningssäkerhet anses som om lånesökanden till belopp, för vilket sådan förmånsrätt får åtnjutas, erhållit lån mot säkerhet av inteckning med bästa förmånsrätt.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

30 a §.

Åt samfällighet, som avses i lagen om vissa gemensamhetsanläggningar, får förening meddela lån till belopp, för vilket förmånsrätt får åtnjutas på grund av lagen om förmånsrätt för fordringar enligt lagen om vissa gemensamhetsanläggningar, om förmånsrätten får göras gällande på föreningens föranstaltande. För sådant lån gälla följande särskilda bestämmelser.

Alla eller flertalet av de fastigheter som utgöra samfälligheten skola vara belägna inom föreningens verksamhetsområde och i övrigt uppfylla bestämmelserna i 28 § om bebyggelse. Består gemensamhetsanläggning helt eller delvis av byggnad, skall denna vara nöjaktigt brandförsäkrad. I fråga om lån för anläggning, till vilken är ansluten fastighet som äges av kommun, får förening, i den omfattning och på de villkor Kungl. Maj:t bestämmer, efterge kravet på brandförsäkring.

Åt samfällighet får ej lämnas lån till högre belopp än det vartill med hänsyn till 30 § första och fjärde styckena lån mot inteckningssäkerhet sammanlagt kunnat lämnas för de fastigheter som utgöra samfälligheten.

Lån får meddelas även i form av byggnadskreditiv. Föreskrifterna i första, andra och tredje styckena äga därvid motsvarande tillämpning.

Bestämmelserna i denna paragraf om fastighet äga motsvarande tillämpning på tomträtt, som är inskriven, under förutsättning att kassans styrelse godkänt det gällande tomträttsavtalet. De äga vidare tillämpning på sådan rätt till ofri tomt i stad som utgör fast egendom.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1967.

Beträffande motiveringen i allmänhet för vad som föreslås i propositionen hänvisas dels till propositionen, dels till tredje lagutskottets utlåtande nr 57. De delar av motiveringen som särskilt avser de i förevarande utlåtande behandlade författningsförslagen återfinnes i propositionen på

s. 299 f., såvitt gäller de av lagstiftningen om vissa gemensamhetsanläggningar föranledda ändringarna i lagarna om bankrörelse, om sparbanker och om jordbrukskasserörelsen,

s. 392—396, såvitt gäller de av samma lagstiftning föranledda ändringarna i förordningarna om vissa hypoteksinrättningar, samt

s. 330—335, såvitt gäller regler för lån från sparbanker och jordbrukets kreditkassor mot säkerhet av företagsinteckning.

Lagrådets yttrande beträffande de ändringar i lagen om sparbanker och lagen om jordbrukskasserörelsen som föranleds av lagen om företagsinteckning återfinnes i propositionen på s. 382. Beträffande föreslagna ändringar i övrigt i dessa lagar och i lagen om bankrörelse har lagrådet, såsom framgår av s. 374 i propositionen, icke gjort något uttalande utöver att frågan därom skulle förfalla därest vad lagrådet förordat i visst annat hänseende godtogs.

I anledning av propositionen har väckts de likalydande motionerna nr 768 i första kammaren av herr *Åkerlund m. fl.* och nr 939 i andra kammaren av herr *Ringaby m. fl.*, vari hemställts att riksdagen med avslag på propositionen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala att nytt förslag till lag om gemensamhetsanläggningar måtte, med beaktande av de i motionerna framförda synpunkterna, framläggas i samband med kommande förslag till ny jordabalk.

Motionerna har enligt samma grunder som propositionen hänvisats dels till lagutskott, dels till bankoutskottet.

Beträffande motiveringen för motionärernas hemställan hänvisas till motionen II: 939.

Ikraftträdandet av lagen om företagsinteckning

Lagen om företagsinteckning skall enligt den utfärdade lagen träda i kraft den 1 januari 1967. I propositionen nr 158, rörande vilken riksdagen ännu icke fattat beslut, har emellertid föreslagits att tidpunkten för ikraftträdandet skall flyttas till den 1 juli 1967. I motioner som väckts i anledning av denna proposition föreslås i stället den 1 april som nytt ikraftträdandedatum.

Vilken tidpunkt som härvidlag kommer att gälla har viss betydelse för bedömningen av de i detta utlåtande behandlade förslagen till ändringar i

lagen om sparbanker och lagen om jordbrukskasserörelsen. Dessa förslag föranleds nämligen delvis av den nya lagen om företagsinteckning. I denna fråga anför chefen för justitiedepartementet i propositionen nr 158 (s. 7 f.) följande:

Lagen om företagsinteckning har ansetts böra medföra vissa ändringar även i 28 § fjärde stycket lagen den 3 juni 1955 (nr 416) om sparbanker och 37 § första stycket lagen den 25 maj 1956 (nr 216) om jordbrukskasserörelsen. Förslag härom har lagts fram i prop. 1966:128 med förslag till lag om vissa gemensamhetsanläggningar m. m. (s. 330—335, 382, 383, 392). De föreslagna ändringarna avses träda i kraft den 1 januari 1967 dvs. före den nu föreslagna dagen för ikraftträdandet av lagen om företagsinteckning. Detta innebär att under första halvåret 1967 inte kommer att gälla något direkt förbud för sparbanker att utlämna lån mot säkerhet av enbart förlagsinteckning eller inteckning i jordbruksinventarier. För jordbrukets kreditkassor kommer konsekvensen att bli att förbudet att utlämna lån mot säkerhet av enbart inteckning i jordbruksinventarier bortfaller. Eftersom båda de nämnda lagarna innehåller bestämmelser om skyldighet att vid utlämnande av lån pröva om den ställda säkerheten är tillfredsställande och med hänsyn till den praxis, som på grundval av gällande regler under lång tid utbildats i kreditprövningsfrågor, saknas anledning anta att det på den relativt korta tid som kommer att förflyta innan lagen om företagsinteckning träder i tillämpning kommer att utbildas någon ändring i kreditgivningen. I övrigt vill jag hänvisa till vad chefen för finansdepartementet anförde vid remissen till lagrådet den 13 maj 1966 av förslagen till ändringar i lagarna i fråga (se prop. 1966:128 s. 334). Jag finner sålunda inte nödvändigt att föreslå ändrad dag för ikraftträdandet av ändringarna i de nu berörda lagarna.

Här nämnda proposition och motioner behandlas av tredje lagutskottet i dess utlåtande nr 61.

Utskottet

De förslag till författningsändringar som behandlas i detta utlåtande avser följdändringar, föranledda av två lagstiftningskomplex. Det ena av dessa gäller införandet av en ny typ av samfällighet, benämnd gemensamhetsanläggning och avsedd för samverkan i vissa hänseenden mellan fastigheter. Den föreslagna reformen aktualiserar ändringar i banklagstiftningen och i förordningarna om stadshypoteks- och bostadskreditinstitutionerna. Det andra gäller införandet av det nya institutet företagsinteckning, vilket i vissa betydelsefulla hänseenden skiljer sig från nuvarande inteckningsinstitut och som motiverar en viss revision av reglerna för lån från sparbanker och jordbrukskassor.

Utskottet har vid sin behandling av propositionen, såvitt denna hänvisats till bankoutskottet, utgått från förutsättningen att lagen om gemensamhetsanläggningar och den därtill anslutande förmånsrättslagen kom-

mer till stånd i huvudsaklig överensstämmelse med propositionen, såsom föreslagits av tredje lagutskottet i dess utlåtande nr 57. Utskottet har ingen erinran mot att, på sätt i propositionen föreslås, den nya typ av skydd för borgenär som förmånsrättslagen skapar likställs med säkerhet av gängse beskaffenhet. Utformningen av de härav föranledda författningsändringarna kan utskottet också godtaga. Beträffande motionerna I: 768 och II: 939, vari yrkas avslag på propositionen, vill utskottet framhålla, att de tar sikte på att få till stånd ett nytt förslag till lag om gemensamhetsanläggningar och inte innehåller någon kritik av de förslag till följdändringar i andra författningar som utskottet här behandlat.

Konsekvenserna för kreditmarknaden av den nya lagen om företagsinteckning har utskottet haft anledning att beröra redan tidigare, bl. a. i sitt utlåtande nr 49 över motioner angående ändrade grunder för bankernas kreditbedömning. Till de i propositionen framförda synpunkterna på företagsinteckningens användbarhet som säkerhet för lån från sparbanker och jordbrukskassor kan utskottet helt ansluta sig. Utskottet tillstyrker därför de av lagen om företagsinteckning motiverade förslagen till ändringar i lagarna för dessa kreditinstitut. En viss tvekan härvidlag har kunnat föranledas av att lagen om företagsinteckning nu, sedan Kungl. Maj:t framlagt förslag därom i propositionen nr 158, kan väntas träda i kraft först vid en senare tidpunkt än den då sparbankerna och jordbrukskassorna enligt förvarande lagförslag får ändrade regler i fråga om inteckning som säkerhet för lån. Under hänvisning till vad som anförts i detta ämne i propositionen nr 158 anser sig utskottet dock kunna godtaga de här diskuterade lagförslagen även vad beträffar ikraftträdandetidpunkten.

Åberopande vad här anförts hemställer utskottet,

att riksdagen, under förutsättning att framlagda förslag till lag om vissa gemensamhetsanläggningar och lag om förmånsrätt för fordringar enligt samma lag antages, måtte med bifall till propositionen nr 128, såvitt nu är i fråga, och avslag på motionerna I: 768 och II: 939, såvitt nu är i fråga, antaga de genom propositionen framlagda författningsförslag som nu är i fråga.

Tillika hemställer utskottet, att detta ärende måtte företagas till avgörande efter endast en bordläggning.

Stockholm den 8 december 1966

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Hilding, Gustaf Henry Hansson, Åke Larsson, Palm, Nils Theodor Larsson*, Rönnerberg*, Lundberg och Larfors;

från andra kammaren: herrar Regnéll, Berglund, Börjesson i Glöminge, Bengtsson i Landskrona, Larsson i Umeå, Ekström i Iggesund, Haglund och Fridolfsson i Rödeby*.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herrar *Gustaf Henry Hansson, Lundberg* och *Regnéll*, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan i sakfrågan bort ha följande lydelse:

»De förslag till — — — sparbanker och jordbrukskassor.

Utskottet delar de kritiska synpunkter på förslaget till lagstiftning om vissa gemensamhetsanläggningar som framförts i reservationen 1 till tredje lagutskottets utlåtande nr 57. I denna reservation har yrkats att riksdagen skall avslå förslaget och uttala att ett nytt förslag i ämnet bör framläggas i samband med kommande förslag om ny jordabalk. I konsekvens härmed anser utskottet att icke heller de föreslagna följdändringarna nu bör komma till stånd.

Förslagen till ändring i lagen om sparbanker och lagen om jordbrukskasserörelsen föranleds till dels av den beslutade nya lagen om företagsinteckning, vilken hittills varit avsedd att träda i kraft den 1 januari 1967. Då ikraftträdandet av denna lag nu kan förutsättas bli uppskjutet (jfr prop. nr 158, L³U:s utl. nr 61), kan ifrågavarande ändringar i lagen om sparbanker och lagen om jordbrukskasserörelsen anstå.

Åberopande vad här anförts hemställer utskottet,

att riksdagen, under förutsättning att framlagda förslag till lag om vissa gemensamhetsanläggningar och lag om förmånsrätt för fordringar enligt samma lag avslås, måtte med bifall till motionerna I: 768 och II: 939, såvitt nu är i fråga, avslå propositionen nr 128, såvitt nu är i fråga.»